

Zpráva o činnosti Východočeského muzea v Pardubicích za rok 2009

1. Úvod

Za nejpodstatnější skutečnosti v činnosti Východočeského muzea v Pardubicích (dále jen VČM) považujeme:

1. Rozsáhlá akce Obnovy Zámku v objemu 23.490 tis. Kč, dotovaná z grantového programu Finančních mechanismů EHP / Norsko byla ukončena již i po administrativní stránce a prošla bez závad též po provedeném nezávislém auditu a Kancelář FM EHP/Norsko byla schválena závěrečná zpráva. Uskutečnily se i stavební práce, které směřují k ukončení obnovy hradeb v r. 2010 (jde o rozsáhlou akce prováděné od r. 2001).
2. Zahájena byla příprava projektu vybudování depozitářů sbírek muzeí PK v areálu v Dolní Rovni, což umožní vystěhovat sbírky v 1. patře zámku a realizovat zde konečně historickou expozici. Ta by měla být zahrnuta do dalšího projektu „Zvýšení atraktivity a rozšíření služeb v areálu Zámku Pardubice,“ usilujícího o dotaci z prostředků EU, jehož příprava byla rovněž zahájena.
3. VČM se stalo partnerem realizace projektu FF Univerzity Pardubice „Inovace studijního programu Historických věd,“ přesněji jeho části: „Inovace studentské praxe v rámci muzeologického modulu,“ který je dotován EU za spolufinancování ESF a MŠMT ČR v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Program bude řešen do r. 2012 a objem finančních prostředků připadajících na VČM činí 1.652 tis. Kč.
4. Expozice a výstavy muzea navštívilo celkem 49.595 osob, což je sice téměř o 10% méně než v r. 2008, přesto VČM zůstalo i nadále druhým nejnavštěvovanějším turistickým cílem v Pardubickém kraji (po skanzenu Hlinsko – Veselý Kopec). Z celostátního hlediska VČM patří nadále mezi třetinu nejnavštěvovanějších muzeí ČR mimo Prahu a Brno a současně patří ke čtvrtině nejnavštěvovanějších památkových objektů v ČR mimo Prahu.
5. Dodrženy a splněny byly ukazatele stanovené zřizovatelem.

2. Zhodnocení plnění zřizovatelem stanovených ukazatelů

Věcné ukazatele pro r. 2009 nebyly stanoveny, pokud jde finanční limity, VČM hospodařilo v r. 2009 **celkem s dotací ve výši 28.255.186,30 Kč**. Z této dotace bylo určeno po provedených úpravách během roku **na provoz 27.837.960,- Kč**. Částka 137.726,30 Kč byla profinancována v rámci projektu FM EHP/Norsko. V prostředcích na provoz je zahrnuta účelová dotace PK na archeologický výzkum při modernizaci komunikace II/322 - obchvat Chvaletice 100 tis. Kč a dotace 90 tis. Kč na národní zahájení Festivalu Muzejních nocí v ČR. **Z jiných zdrojů** byla získána dotace z Ministerstva kultury ČR na granty z programu na podporu vědy a výzkumu 254 tis. Kč. Další příspěvek byl z Magistrátu m. Pardubic ve výši 25,5 tis. Kč na výstavu Pralesy a květy tropů a na zakoupení scénických světel do rytířských sálů zámku. Z prostředků Univerzity Pardubice bylo čerpáno v rámci projektu UP „Inovace studijního programu Historických věd“ částka 360.553,41 Kč.

1. Kapitálové výdaje. Použití investičního fondu a odvod ve výši (po úpravách) 4.550 tis. Kč bylo dle dispozic zřizovatele dodrženo. Konkrétní čerpání investičního fondu se souhlasem zřizovatele (podrobněji v kap. 6.).

2. Běžné výdaje byly rozpočtem schváleny ve výši 28.938 tis. Kč, po úpravách 28.255 tis. Kč. Z toho činily věcné náklady 10.793 tis. Kč a osobní náklady 17.462 tis. Kč. Stanovený limit vlastních příjmů ve výši minimálně 7% příspěvku byl splněn, stanovený limit prostředků na platy byl rovněž splněn.

3. Péče o sbírkový fond

* akviziční činnost

do sbírek získalo VČM 7.664 předmětů (1.769 přír. čísel), z toho nákupem 1.549 předmětů za částku 740 tis. Kč. V rámci nákupů se především pokračovalo v získání další části souboru uměleckého skla ze zaniklé sklárny ve Škrdlovicích (r.2008). Darem bylo získáno 4.126 předmětů (téměř dvojnásobek

r. 2008). Větší akvizice, tj. 1.989 předmětů pochází z terénního výzkumu (hlavně archeologie) nebo vlastní dokumentace.

* evidence sbírek

ve sbírce muzea je 391.350 evid. č. (něco přes 800 tisíc předmětů) členěných do 37 podsbírek, z nichž 9 má svou hodnotou význam celostátní a vyšší. Během roku byly v chronologické evidenci zpracovány všechny přírůstky sbírek a v systematické evidenci bylo zpracováno 6.877 sb. předmětů (4.132 evid. č.). Inventarizace byla provedena u 20.609 sbírkových předmětů.

* ochrana a uchování fondu

V podmínkách ochrany sbírek nastaly jen dílčí změny: pokračovalo vybavení prostor krytů CO pro uložení části archeologického materiálu do bývalých krytů CO. Došlo k zásadnímu obratu v řešení otázky uložení sbírek provizorně uložených v 1. patře zámku. Vybrán byl areál střední školy automobilové v Dolní Rovni a zahájeny přípravy na adaptaci vybrané části areálu.

* restaurování a konzervování fondu

vlastní laboratoř konzervovala a restaurovala celkem 1.890 předmětů (resp. evid. položek). Kromě toho bylo vlastní kapacitou pořízeno 105 fotografických kontaktů skleněných negativů. Dodavatelsky bylo prováděno především preparování přírodovědných sbírek celkovým nákladem 52 tis. Kč.

* vědecko – výzkumná činnost

Pracovníci muzea ukončili úspěšnou obhajobou 2 výzkumné projekty dotované z grantu MK ČR (M. Cejpová: Hrady, hrádky a tvrze okresu Pardubice; H. Vincenciová: Výroční obyčej jako součást společenského života obyvatelstva východních Čech, současnost v návaznosti na tradici a možné perspektivy) a 2 výzkumné projekty pokračovaly dál (P. Vorel: Mince a jejich nálezy v českých zemích jako pramenný zdroj výzkumu měnové integrace Evropy na počátku raného novověku; J. Dolanský: Pavouci rodu Chiracanthium střední Evropy - determinační klíč, rozšíření, ekologie). Jejich ukončení je plánováno na r. 2011. Výsledky projektů dvou řešitelů (Dolanský, Vincenciová) jsou veřejnosti prezentovány na samostatných webových stránkách VČM. Kromě toho řešili pracovníci VČM vlastní výzkumné úkoly muzea: Geologická, faunistická a floristická dokumentace regionu působení muzea, Archeologické výzkumy a archeologická dokumentace regionu PK, Dějiny východních Čech se zvláštním zřetelem na Pardubický kraj. V rámci plnění všech výzkumných úkolů publikovali odborní pracovníci VČM celkem 144 odborných nebo popularizačních studií a článků v časopisech, sbornících nebo novinách. Měli 41 vystoupení ve sdělovacích prostředcích a přednesli 25 přednášek pro odbornou nebo širokou veřejnost, vystoupili s 15 referáty (koreferáty) na odborných konferencích. Archeologické odd. provedlo 21 záchranných výzkumů a 75 akcí terénního dozoru při stavebních pracích.

4. Odborná činnost ve vztahu k odborné veřejnosti

* metodická činnost vůči organizacím v Pk

VČM připravilo 1 poradů ředitelů muzeí PK (19. 10.), pracovníci VČM uskutečnili 4 metodické návštěvy v městských muzeích kraje, poskytli 21 jednorázových konzultací 11ti muzeím kraje. Z výraznějších akcí jmenujeme pomoc MM v Poličce při přípravě expozice sbírky skla a přípravě vydání doprovodné publikace; determinace sbírky militárií muzea v České Třebové. Zápůjčky předmětů sbírek VČM muzeím kraje byly poskytnuty v 8 případech. VČM z titulu zák. 122/2000 Sb. poskytuje metodickou pomoc i muzeím mimo kraj. Ve vykazovaném roce to bylo 20 konzultací 10ti muzeím. Z výraznějších akcí této kategorie to byla především několikadenní stáž na zapracování pracovníka konzervátorského pracoviště muzea v Rychnově n. Kn., pomoc při přípravě výstavy puškaře A. V. Lebedy v muzeu v Ostravě nebo zhotovení souboru galvanoplastických kopií mincí a medailí pro muzeum v Jáchymově (pracoviště Muzea Karlovarského kraje v Chebu). Pět muzejním institucím mimo kraj byly poskytnuty zápůjčky sbírkových předmětů pro jejich výstavní činnost.

* zapojení do spolupráce s jinými subjekty

Pracovníci VČM se zapojili do činnosti Asociace muzeí a galerií ČR (1 ve výrazném rozsahu při řešení několika projektů, 3 další ve vedení nebo v činnosti oborových komisí). Při VČM pracuje Vč pobočka České ornitologické společnosti (3 semináře, publikační činnost). Muzeum dále spolupracuje úzce s Arachnologickou společností, se Sdružením českých historiků – pobočka Pardubice, z institucí

pak zvláště s Agenturou ochrany přírody Pardubice, velmi úzce též s Univerzitou Pardubice. NPÚ – Josefov byla poskytnuta pomoc při odborném posouzení a evidenci souboru zbraní na zámku Opočno. Na plnění projektu Identifikace tradiční lidové kultury (řešeného v návaznosti na usn. vl. ČR), jehož nositelem je Soubor lidových staveb Vysočina, se VČM téměř nepodílelo, protože v programu péče o tradiční lidovou kulturu řešilo vlastní rozsáhlý výzkumný projekt zadaný MK ČR (viz výše čl. 3. - vědecko výzkumná práce). Pracovníci muzea se podíleli na spolupráci s DDM Delta při organizaci přírodovědných soutěží pro děti, hodnocení studentské odborné činnosti, ve spolupráci s KD Dubina připravilo VČM historickou soutěž žáků ZŠ PK (viz též níže).

* badatelské služby

Pracovníci VČM poskytli během r.2009 konzultace nebo jiné badatelské služby v 746 případech (mimo návštěvy knihovny). Badatelům bylo poskytnuto ke studiu 1.469 sbírkových předmětů (rovněž mimo knihovnu). Jiným institucím bylo zapůjčeno na výstavy a k reprodukcím do publikací celkem 3.544 sb. předmětů.

* muzejní knihovna

Do knihovního fondu VČM, který má cca 26 tis. knihovních jednotek, přibýlo 338 kn. jednotek nákladem 177 tis. Kč (včetně předplatného periodik). Knihovní katalog (mimo sbírkovou knihovnu) byl nadále zpřístupněn veřejnosti na Internetu. Pracovnice knihovny poskytla badatelům 696 výpůjček pro 169 studijních návštěv mimo zaměstnance muzea. Průběžně byly doplňovány knihovní katalogy, zajišťována inventarizace a vazba knih a časopisů.

* pořádání konferencí, seminářů

VČM bylo ve spolupráci s AMG pořadatelem celostátního semináře muzejních knihovníků (8. – 10. 9.). Ve spolupráci s FF Univerzity Pardubice a FF Masarykovy univerzity v Brně bylo VČM pořadatelem konference archeologů středověku (národní konference se zahraniční účastí, 21. – 25. 9.). VČM bylo dále pořadatelem semináře Arachnologické společnosti ČR (24. 10.). Celková účast na těchto akcích byla 230 osob. Kromě toho se VČM podílelo na zajištění programu a organizaci celostátního školení kronikářů obcí, pořádaného firmou SEKURKON ve VČM (4. - 5. 5.)

5. Aktivity ve směru k široké veřejnosti

* výstavní činnost

VČM připravilo 12 nových výstav, z toho 6 z vlastních sbírek. Z celkového počtu 12 výstav bylo 6 tzv. velkých výstav (plocha kolem 200 m²): Vily pardubického kraje (27.2. - 12.4., výstava nakl.); Marián Voldán, sklo, obrazy (3.4. - 31.5.); Poslední Germáni v Čechách (15.5. - 6.9., ve spolupráci s NM Praha); Magie skla (26.6. - 27.9.); Psí život (9.10. - 10.1. 2010); Jiřinky (4.9. - 6.9., společnost DAG-LA při ČSSZ). V ostatních prostorách zámku bylo připraveno 6 tzv. „malých výstav“ (plocha do 100 m²): Doba Rudolfa II. v zrcadle literatury (25.3. - 19.4.); Květy tropů (23.5.- 28.6., výstava fotografií); Pardubice: Zámek a podzámčí (4.7. - 30.8., fotografie); Krajinou kaprů a komárů (5.9. - 18.10., fotografie); Pardubice 1950 – 1989 (31.10. - 31.12., fotografie); Všichni běží k Betlému (4.12. - 31.1., betlémy a pohlednice ze sbírek VČM). Kromě toho se jako mimořádná příležitost uskutečnila jednodenní prezentace faksimile předkolumbovského rukopisu Codex Bodley (19. 11., spolupráce s FF Univerzity Pardubice a za podpory Velvyslanectví Mexika v Praze). Zahájeny byly také práce na přípravě expozice historie Pardubic se stanoveným termínem otevření 06/2012. Rozpracováno bylo libreto expozice.

* publikační činnost

VČM vydalo 3 periodické sborníky: Východočeský sborník historický 16, 2009; Východočeský sborník přírodovědný – Práce a studie 16, 2009; Panurus, ornitologický sborník 18, 2009; a publikaci „Horní Bradlo, kapitoly z dějin“ (edd. F. Šebek) pro Obecní úřad v Horním Bradle.

* přednášková činnost

VČM připravilo pro veřejnost tradiční cyklus přírodovědně cestopisných přednášek (20 předn., vždy čtvrtky) a 3 cykly archeologických nebo historických přednášek, 2 individuální (celkem 17 předn.), dále 11 exkurzí po MPR. Celkem tyto akce (48) navštívilo 2.891 posluchačů.

*ostatní kulturně výchovné programy - VČM připravilo pro veřejnost dalších 11 kulturních a vzdělávacích programů. Z nich zvláště již na zákl. školách v PK pozitivně přijímanou znalostní dějepisnou

soutěž, věnovanou v r. 2009 tématu „Rudolf II. a jeho doba.“ Účastnilo se jí 28 družstev, tzn. že se do soutěže zapojilo 280 žáků ZŠ PK. Mimořádnou akcí bylo Národní zahájení Festivalu Muzejních nocí 17. 5. Slavnostního aktu se účastnilo 70 hostů (představitelé muzeí ČR, zástupci Asociace krajů a Sdružení hist. měst), program pro veřejnost a zpřístupněné prostory shlédlo na 2.200 osob. VČM připravilo ke 4 novým výstavám a 2 expozicím zvláštní programy pro školy s lektorem (muzejní pedagog). Využilo je 4034 žáků, což představuje 194 školních exkurzí v prostorách muzea (zahrnuto v návštěvnosti výstav a expozic níže). Pracovníci muzea se podíleli na organizaci a hodnocení soutěží v rámci SOČ, soutěže v poznávání živočichů apod.

VČM dále poskytlo prostory pro pořádání kulturních, vzdělávacích a společenských akcí jiných pořadatelů. Kromě toho, že v uvolněných prostorách pravidelně vyučuje FF Univerzity Pardubice a že se v rytířských sálech konalo 46 svatebních obřadů, bylo v zámku uspořádáno 76 akcí s účastí asi 8.775 osob. Z toho bylo 35 koncertů a literárních pořadů, 12 konferencí a přednášek, 8 školních vystoupení, 21 společenských a reprezentačních akcí. Mezi tradiční a významné podniky patřily, Festival vín, vyhlášení vítěze Velké Pardubické a řada dalších.

* propagace, popularizace

VČM má na Internetu vlastní webovou stránku, kterou v r. 2009 výrazně upravilo, mj. zde instalována virtuální prohlídka zámku z ptáčích perspektivy. Odkaz na tuto stránku je na dalších 12 specializovaných portálech v ČR a 2 v zahraničí (Německo, Slovensko); VČM pravidelně inzeruje programy v 9 časopisech a publikacích (z toho 2 pro zahraniční); pro okruh vybraných osob a pro školy PK vydává měsíční přehledy své činnosti (cca 200 výt.) a pozvánky na výstavy. Během roku se prezentace muzea objevila ve 3 relacích TV a 12 relacích (rozhovorů) v rozhlasu (vesměs ČR Pardubice), 21 zpráv nebo článků se objevilo v tisku. Velký ohlas u návštěvníků měly kromě zmíněného Festivalu Muzejních nocí také akce ke Dnům evropského kulturního dědictví a zvláště velký ohlas mělo tradiční otevření expozic a zámku v noci 24. 12. (4.430 osob !)

* návštěvnost

Návštěvnost expozic a výstav klesla ve srovnání s r. 2008 o téměř 10%, přesto patří VČM návštěvností i nadále k druhému nejnavštěvovanějšímu turistickému cíli v PK (po skanzenu Hlinsko – Veselý Kopeček) a celostátně mezi třetinu nejnavštěvovanějších muzeí ČR mimo Prahu a Brno a ke čtvrtině nejnavštěvovanějších památkových objektů v ČR mimo Prahu. Mírně stoupla návštěvnost přednášek, ostatních kulturně výchovných akcí a počet badatelů.

1	2	3	4	5	6	7
počet návštěvníků expozic a výstav	přednášky a exkurze (počet posluchačů)	konference, semináře, konference (počet účastníků celkem)	badatelské návštěvy, poskytnuté konzultace, posudky apod.	účastníci ostatních kulturních a vzdělávacích akcí pořádaných muzeem / galerií	celkově účastníků (návštěvníků) na programech pořádaných muzeem / galerií	účastníci kulturních a spol. akcí v prostorách muzea (zámku) jiných pořadatelů
49595	2891	230	746	280	53742	8775

6. Provozní záležitosti PO

* zhodnocení hospodaření – hospodářský výsledek byl 271 tis. Kč (zde kalkulováno s povinným přeučtem cca 250 tis. Kč do rez. fondu na opravy v rámci udržitelnosti projektu obnovy zámku, financované v rámci tzv. Norských fondů). Výnosy činily celkem 33 511 tis. Kč. Závazné ukazatele byly dodrženy.

* podíl na celkovém rozpočtu

- *mandatorní výdaje* (tj. energie, osobní náklady, odpisy, úklid, pojištění vozidel, bankovní poplatky, povinné revize apod.) představovaly částku 25 247 tis. Kč (75,4 % celkového rozpočtu).

- *prostředky vynaložené na akvizice*: 740 tis. Kč,

- *celkové příjmy*: Kromě provozního příspěvku PK 27 976 tis. Kč a získaných grantů a dotací ve výši 692,5 tis. Kč (254 tis. Kč MK ČR, 25,5 tis. Kč město Pardubice, 413 tis. Kč dotace z Univ. Pardubice

– podíl na řešení projektu) činily vlastní výnosy 4 895 tis. Kč. Z toho byly příjmy ze vstupného 595 tis. Kč, příjmy z pronájmu prostor 619 tis. Kč, příjmy za provedené archeologické výzkumy 2 921 tis. Kč, tržby za prodané zboží, aktivace materiálu a jiných služeb 760 tis. Kč.

* stav a čerpání fondů

- zůstatek fondů k 31.12.2009 je 3.146 tis. Kč (počáteční stav byl 4.853 tis. Kč). Z fondů byly během roku čerpány z FKSP prostředky na stravování zaměstnanců a na nepeněžní dar při prvním odchodu do důchodu (zůstatek fondu je 241 tis. Kč), z FRIM byly čerpány prostředky na pořízení investic a byl proveden povinný odvod do rozpočtu zřizovatele 4 550 tis. Kč, takže zůstatek fondu je k 31.12. 2009 1 991 tis. Kč. Rezervní fond byl v průběhu roku použit na dar 3 tis. Kč a zůstatek činí 559 tis. Kč). Fond odměn nebyl čerpán, zůstatek je 355 tis. Kč.

* provedené významnější opravy, pořízení investic

Na *údržbu a opravy* bylo vynaloženo celkem 762 tis. Kč. Z toho na opravu havarijního stavu parkánové zdi za budovou čp. 2 a 3 částka 22 tis. Kč; nátěry oken, doplnění žaluzií v budově čp.1 a za drobné opravy budov celkem 236 tis. Kč; druhá etapa restaurování soch na mostku před zámekem byla provedena za 137 tis. Kč. Na *provozní opravy* strojů a zařízení bylo z výše uvedené celkové částky na údržbu a opravy vynaloženo 367 tis. Kč (oprava automobilů, kopírek, údržba EZS, EPS a CCTV, zvlhčovačů a vysoušečů, opravy a údržba ostatních strojů a zařízení, postupná výměna zastaralých akumul. kamen, ošetření zeleně na valech aj.).

Mimo rozpočet VČM byly realizovány stavební práce při obnově hradeb kolem zámku (úsek C-D) investorsky zajišťovaný KrÚ PK (odd. realizace investic).

Na *pořízení investic* bylo vynaloženo 309 tis. Kč. Z toho na pořízení schodišťové plošiny v budově čp. 1 pro bezbariérový přístup (výměna nefunkčního stávajícího zařízení) bylo vynaloženo 256 tis. Kč a na projektovou dokumentaci na provedení adaptace objektu budoucího depozitáře v areálu v Dolní Rovni 53 tis. Kč.

* personální obsazení:

Ve VČM 59 zaměstnanců v přepočtu na plně zaměstnané osoby, v přepočtu na fyzické osoby se jedná o 71 osob. Z toho je 21 s vysokoškolským vzděláním a 37 se středoškolským vzděláním. Muzeum se člení do 8 oddělení a během roku nedošlo ke změnám organizační struktury ani k navýšení pracovníků. V průběhu roku požádal o starobní důchod ved. prov. odd. Mgr. R. Vontorek, ale ve VČM pracuje nadále. Na mateřskou dovolenou nastoupila ved. ekonom. odd. a zástupkyně řed. Ing. Jana Jelínková. Personálně byla situace řešena vnitřním přesunem v ekonom. odd. a nástupem pracovnice na pozici provozní účetní. Na konci roku odešla 1 odb. prac. na MD. Stávající ředitel VČM F. Šebek požádal o uvolnění z funkce k 31. 12. z důvodu odchodu do starobního důchodu a na základě výběrového řízení jmenovala Rada PK k 1. I. 2010 ředitelkou VČM Mgr. Jitku Rychlíkovou.

V Pardubicích, 15. 3. 2010

Mgr. Jitka Rychlíková, ředitelka VČM

Východočeské muzeum v Pardubicích
Zámek čp. 2
Pardubice
530 02

Č.j. VČM-191/2010
Listů: 5